

Piispainkokous 1/2022

Pöytäkirja

Aika: 15.3.2022
Paikka: Kirkollishallituksen tiloissa, Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
Läsnä: Arkipiispa **Leo** (puheenjohtaja), metropoliitta **Arseni**, metropoliitta **Elia**, piispa **Sergei**
Sihteeri: Rovasti **Mikael Sundkvist**

Kokouksen avaaminen

1

Puheenjohtaja avasi kokouksen 15:08.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

2

Päätösesitys: Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

Esityslistan hyväksyminen

3

Päätösesitys: Esityslista hyväksytään esitettyssä muodossa.

Päätös: Esityksen mukaan.

Edellisten kokousten pöytäkirjojen tarkastus

4

Päätösesitys: Edellisten kokousten 6/21 (13.10.2021) sekä 7/21 (23.11.2021) pöytäkirjat tarkastetaan ja hyväksytään.

Päätös: Esityksen mukaan.

Arkkipiispa Leon esitys

5

Apulaispiispan vaalin vahvistaminen

Tausta: Suomen ortodoksisen kirkon kirkolliskokous on 25.11.2021 toimittanut apulaispiispan vaalin, jossa arkkimandriitta Sergei (Rajapolvi) valittiin apulaispiispaksi Haminan piispan nimellä. Piispainkokouksen tehtävä on vahvistaa hiippakunnan piispan ja apulaispiispan vaali (OrtL 26§).

Päätösesitys: Piispainkokous vahvistaa arkkimandriitta Sergein (Rajapolvi) vaalin Suomen ortodoksisen kirkon apulaispiispaksi Haminan piispan nimellä.

Päätös: Esityksen mukaan.

Metropoliitta Arsenin esitys

6

Apulaispiispan ja eläkkeellä olevien piispojen osallistuminen piispainkokoukseen

Tausta: Eläkkeellä olevilla piispoilla on OrtK 47§:n mukaan puheoikeus piispainkokouksessa. Sen takia heidät on jatkossa kutsuttava piispainkokouksiin. Muussa tapauksessa myös tulevalta apulaispiispalta on evättävä mahdollisuus osallistua piispainkokouksiin, joissa hänellä on saman kirkkojärjestyksen pykälän nojalla puheoikeus.

Puheenjohtajan päätösesitys: Eläkkeellä oleva piispa kutsutaan piispainkokoukseen vain tarvittaessa päätösvaltaisuuden saavuttamiseksi tai jos hänen läsnäolonsa on tärkeä jonkin asian käsittelyn kannalta. Sen sijaan on tarkoituksenmukaista, että aktiivisessa toimessa oleva apulaispiispa osallistuu piispainkokoukseen puheoikeudella. Ratkaisu ei ole ristiriidassa lain ja kirkkojärjestyksen kanssa. Piispainkokouksen puheenjohtajan päätäntävaltaan kuuluu arvioida, kenet hän kutsuu piispainkokoukseen.

Päätös: Keskusteltuaan asiasta piispainkokous päätti jatkossa lähettää eläkkeellä oleville piispoille piispainkokousten esityslistat tiedoksi.

Metropoliitta Arsenin esitys

7

Papistoa velvoittavien päätösten koonnista ja uudelleen julkaisemisesta (Liite 1)

Tausta: Piispainkokous on kokouksessaan 13.10.2021 (6/2021) päättänyt tutustua aineistoon ennen seuraavaa kokoustaan, jossa se päättää mistä aiemmista päätöksistä on syytä tiedottaa papistoa uudelleen.

Päätösehdotus: Piispainkokous päättää siitä, mitkä ohjeistukset lähetetään papistolle tiedoksi ja noudatettaviksi.

Päätös: Piispainkokous kävi läpi aikaisemmat päätökset ja antoi piispa Sergeille tehtäväksi yhdessä piispainkokouksen sihteerin kanssa valmistaa niiden pohjalta päivitettyt versiot seuraavaan piispainkokoukseen.

Metropolitta Elian esitys

8

Suomen evankelisluterilaisen kirkon kanssa laadittu julkilauselmä kasteesta (Liite 2)

Tausta: Suomen evankelisluterilaisen kirkon kanssa käydyssä vuoropuhelussa on hyväksytty yhteinen julkilauselmä kasteesta 21.10.2021. Tarkoitus on ollut, että molempien kirkkojen piispainkokoukset hyväksyvät lyhyen julistuksen kasteesta. Julkilauselman tausta-aineisto jää sen sijaan vuoropuhelun sisäiseksi dokumentiksi. Evankelisluterilaisen kirkon piispainkokous on hyväksynyt julistuksen kasteesta 8.12.2021.

Päätösesitys: Piispainkokous hyväksyy Suomen evankelisluterilaisen kirkon kanssa laaditun yhteisen julistuksen kasteesta.

Päätös: Esityksen mukaan.

Arkkipiispa Leon esitys

9

Keskustelu illalla toimitettavista liturgioista (Liite 3)

Tausta: Piispainkokous päätti kokouksessaan 13.10.2021 (6/2021), että arkkipiispan kanslia laatii piispainkokouksen seuraavaan kokoukseen kirjeen, jossa pyydetään lisää tietoa illalla toimitettavista

liturgioista Konstantinopolin alaisuudessa toimivissa hiippakunnissa, sekä tarvittaessa myös Kreikan kirkossa, ja että piispainkokous päättää kirjeen lähettamisestä seuraavassa kokouksessaan.

Päätösesitys: Piispainkokous hyväksyy arkkipiispan kanslian laatiman kirjeen.

Päätös: Esityksen mukaan.

Arkkipiispa Leon esitys

10

Rovasti Markku Aroman toimituskiellon kumoaminen

Tausta: Hämeenlinnan ortodoksinen seurakunta on 22.1.2018 tehnyt tutkintapyynnön silloisen kirkkoherransa Markku Aroman mahdollisesta luottamusaseman väärinkäytöstä, liittyen Hämeenlinnan seurakunnassa vuonna 2017 ilmenneeseen seurakuntasihteerin tekemään kavallukseen. Piispainkokous päätti kokouksessaan 26.9.2018 (5/2018) jatkaa Aroman toimituskieltoa toistaiseksi poliisin esitutkinnan ja syyteharkinnan ajaksi.

Seurakuntasihteerin on Turun hovioikeudessa 10.12.2020 tuomittu törkeästä kavalluksesta rangaistukseen. Ratkaisussaan 15.12.2021 (21/5874; Asianro R 20/11508) Itä-Suomen syyttäjälue on päättänyt Markku Aroman syyttämättä jättämisestä.

Päätösesitys: Piispainkokous päättää, että rovasti Markku Aroman toimituskielto päättyy tästä päivästä alkaen.

Päätös: Esityksen mukaan.

Arkkipiispa Leon esitys

11

Paavo Perolan kantelu (Liite 4)

Tausta: Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on antanut ratkaisunsa (EOAK/8366/2020) Paavo Perolan kantelusta Suomen ortodoksisen kirkon piispainkokouksen hallintomenettelystä koskien sen kokousta Konstantinopolissa 5.10.2020. Apulaisoikeusasiamies päätti jättää asian sikseen, mutta kiinnittää piispainkokouksen huomion sekä vastaajan kuulemisen että päätöksen perustelun välttämättömyyteen, kuin myös pöytäkirjan luotettavuudelle asetettuihin sisällöllisiin vaatimuksiin.

Päätösesitys: Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisu merkitään tiedoksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

Arkkipiispa Leon esitys

12

Konstantinopolista tulleesta kirjeestä liittyen kahteen uuteen kanonisoituun pyhään

Tausta: Suomen ortodoksisen kirkon kirkolliskokous on 24.11.2021 päättänyt, että kirkollishallitus perustaa määräaikaisen työryhmän kirkkokalenterin kehittämiseksi. Työryhmän keskeinen tehtävä on päivittäin muisteltavien pyhien nimien ja nimipäiväkalenterin päivittäminen. Työryhmä antaa ehdotuksensa piispainkokoukselle.

Päätösesitys: Piispainkokous keskustelee Konstantinopolista tulleesta kirjeestä ja tekee tarvittaessa päätöksen asiasta.

Päätös: Keskusteltuaan asiasta piispainkokous päätti antaa tehtäväksi piispa Sergeille yhdessä piispainkokouksen sihteerin kanssa valmistaa tausta-aineisto piispainkokouksen näkemyksistä kirkollishallituksen nimittämän työryhmän avuksi. Tausta-aineisto käydään läpi seuraavassa piispainkokouksessa.

Arkkipiispa Leon esitys

14

Papiston jäsenen mahdollisuudesta solmia toinen avioliitto

Tausta: Piispainkokous päätti 21.4.2021 (6/21) patriarkka Bartolomeoksen 3.10.2019 päivätyssä kirjeessä esitetyllä tavalla ottaa jatkossa kantaa leskeksi jääneen tai moitteettomasti eronneen papiston jäsenen mahdollisuudesta pappautensa säilyttäen solmia toinen avioliitto. Sen jälkeen asia lähetetään Pyhän Synodin päätettäväksi.

Tämän jälkeen on selvinnyt, että kyseinen menettely ei ole sopusoinnussa suomalaisen hallintomenettelyn kanssa. Tällaisia päätöksiä ei voida siirtää Suomen viranomaisten ulkopuolelle.

Päätösesitys: Piispainkokous kumoo 21.4.2021 (6/21) tekemänsä päätöksen ja päättää sen sijaan, että kysymykset papiston jäsenen mahdollisuudesta solmia toinen avioliitto käsitellään kulloisenkin hiippakuntapiispan esityksestä Suomen ortodoksisen kirkon omassa piispainkokouksessa.

Päätös: Esityksen mukaan.

Muut asiat

15

Keskustelu Ukrainan sodan aiheuttamista seurauksista Suomen kirkolle

Piispat keskustelivat kirkon jo toteutuneista toimenpiteistä Ukrainan sotaan liittyen ja totesivat tarpeen piispainkokouksen jatkuvasta kriisin seurannasta ja mahdollisista uusista yhteisistä toimenpiteistä. Kulloinenkin hiippakuntapiispa kantaa pääasiallisen vastuun kriisin hoidosta omassa hiippakunnassaan.

Keskustelu tulevista matkoista ja vierailuista

Piispat jakoivat keskenään tietoa alustavista matkasuunnitelmistaan ja Suomeen tulevista vierailijoista.

Kokouksen päättäminen

16

Puheenjohtaja päätti kokouksen 16:11.

Aika ja paikka alussa mainitut.

Puheenjohtaja

Leo

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Mikael Sundkvist

sihteeri